

**ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА СТАРОСЛОВЕНСКА КУЛТУРА –
ПРИЛЕП И
ОПШТИНА ПРИЛЕП**

**Ве покануваат на
МЕЃУНАРОДНИОТ НАУЧЕН СОБИР**

**МАТЕРИЈАЛИЗАЦИЈА НА МИСЛАТА:
ИДЕОЛОШКИТЕ КОНЦЕПТИ ВО КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО
(MATERIALIZATION OF THOUGHT:
IDEOLOGICAL CONCEPTS IN CULTURAL HERITAGE)**

Прилеп, 24–26 септември 2025 година

Институт за старословенска култура
Општина Прилеп

ПРОГРАМА

Меѓународен научен собир

МАТЕРИЈАЛИЗАЦИЈА НА МИСЛАТА:

ИДЕОЛОШКИТЕ КОНЦЕПТИ ВО КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

(MATERIALIZATION OF THOUGHT:

IDEOLOGICAL CONCEPTS IN CULTURAL HERITAGE)

Прилеп, 24–26 септември 2025 година

24.09. Среда

11:00 – 13:00 – Регистрација на учесници

13:00 – 14:00 – Отворање на конференцијата

14:00 – 15:30 – Коктел

16:30 – 18:00 – Сесија 1

18:15 – 19:30 – Сесија 2

25.09. Четврток

09:00 – 10:15 – Сесија 3

10:30 – 11:45 – Сесија 4

12:00 – 13:15 – Сесија 5

15:00 – Посета на средновековни споменици и археолошки локалитети

26.09. Петок

09:30 – 10:45 – Сесија 6

11:00 – 12:15 – Сесија 7

12:15 – 13:15 – Затворање на научниот собир

24.09 Среда

16:30 – 18:00 – Сесија 1 – модератор: д-р Ели Луческа

1. Александар Јорданоски – Системската грижа за културното наследство како основа на стабилен идентитетски континуитет и економска моќ.
2. Весела Честоева – Креирање политики во заштитата на културното наследство во 21 век.
3. Александар Василески – Мултидисциплинарно проучување на манастирските центри на територијата на РС Македонија: Методолошки пристап.
4. Роберт Михајловски – За културното наследство на Пелагониската територија.
5. Maya Zaharieva, Margarita Kuyumdzhieva – Малките парчета от големиот пазел на миналото.

18:15 – 19:30 – Сесија 2 – модератор: д-р Иванка Гергова

1. Ivona Pandzak–Pineva – Anonymous Piety: The Historical and Theological Implications of St Nikola Bolnicki's Donor.
2. Ioannis Tsiouris – Ktetor. Society and Art in Byzantine and post-Byzantine Thessaly (13th–18th centuries) through Inscriptions and Donors Representations.
3. Tereza Bacheva – Папите на Рим сред епископите от Поклонение на жертвата. Концепции за вклучувањето им в иконографските програми на православните църкви.
4. Марија Чичева Алексиќ – Меѓу простување и заборава: Од лексичката историја на институционализиранот заборава.

25.09. Четврток

09:00 – 10:15 – Сесија 3 – модератор: д-р Иван Заров

1. Иванка Гергова – Дичо зограф и св. Георги Нови Јанински
2. Дарко Николовски – Преглед на иконописот во црквата Св. Преображение во Прилеп
3. Катерина Росикопулос – Циклусот Создавање на светот од црквата Вознесение Христово во с. Тополчани.
4. Емилија Апостолова Чаловска – Преродбенските иконостаси од камен и дрво во Македонија.

10:30 – 11:45 – Сесија 4 – модератор: д-р Александар Василески

1. Jehona Spahiu Janchevska – Image and Authority: The Visual Presence of St. Theodore the Studite in Macedonian Monumental Painting (12th–17th Century)
2. Смиљка Габелиќ – Понешто о материјализацији византиског монументалног сликарства.
3. Сашо Цветковски – Најстариот слој на фрескоживопис во манастирот Свети Архангели во Прилеп.

4. Ivan K. Zarov – Composition of Christ and the Samaritan Woman at the Well in Palaiologan Art.

12:00 – 14:00 – Сесија 5 – модератор: м-р Александар Јорданоски

1. Lidija Stojanović – Cultural heritage research challenges.
2. Ели Луческа – Сонот како материјализација на мислата. По примерот на народната песна „Заспал задремал свети Никола“.
3. Горан Василески – Улогата на везовите на традиционалната носија во Прилепско Поле.
4. Атанас Атанасоски – Геометриска материјализација на мислата како значајно естетско и културно наследство.
5. Ивона Опетческа – Татарчевска – Нематеријалното културно наследство како симболички капитал.

26.09. Петок

09:30 – 11:00 – Сесија 6 – модератор: д-р Орданче Петров

1. Hristijan Talevski – Was there a major reconstruction of the intramural water supply infrastructure in Heraclea Lynkestis during the 6th century?
2. Nicolas Angeloff – Cultural Continuity in Crnobuki Over Three Millennia.
3. Jessica Morris, Michael McDermott, Byron Smith – Lidar and Remote Sensing in Crnobuki and Demir Kapija.
4. Бошко Ангеловски, Трајче Нацев, Кирил Денковски – Римска вила на локалитетот Дрма – Бадар. Архитектура и градежни материјали.

11:15 – 12:45 – Сесија 7 – модератор: д-р Бошко Ангеловски

1. Борис Борисов – Материјализацијата на христијанството. Врз основа на податоци од сармато–аланската некропола во близина на селото Полски Градец (Јужна Бугарија).
2. Бранислав Ристески – Природните дадености како една од примарните детерминанти во предметувањето на базичните монашки идеи на примерот на манстирските населби Тресаквец и Зрзе.
3. Daniela Toševa – Inscribing the Ideal: Virtus Domestica on Funerary Orations.
4. Орданче Петров – Traces of the exhumation rituals in the medieval necropolises in Macedonia.

ОРГАНИЗАТОРИ
ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА СТАРОСЛОВЕНСКА КУЛТУРА – ПРИЛЕП

И
ОПШТИНА ПРИЛЕП

НАУЧЕН СОВЕТ

д-р Александар Василески (претседател)
Акад. Проф. д-р Сашо Цветковски (Македонија)
Проф. д-р Иванка Гергова (Бугарија)
Проф. д-р Борис Борисов (Бугарија)
д-р Анастасиос Антоанарас (Грција)
Проф. д-р Patryk Borowiak (Полска)
д-р Александра Терзиќ (Србија)
д-р Сузана Марјаниќ (Хрватска)

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР

д-р Ели Луческа
д-р Бранислав Ристески
д-р Орданче Петров
м-р Горан Василески – Секретар

Финансирано од

Општина Прилеп

Министерство за образование и наука на РС Македонија

Република Северна Македонија

**Министерство за
образование и наука**

Религиските верувања и припадноста на конкретен социјален или политички стартум низ историјата имале сериозно влијание врз вообличувањето на материјалната култура. Тие манифестации може да се проследат во текот на повеќе од шест милениуми, почнувајќи од неолитските фигурини и жртвеници, преку богатите гробници на железндобскиот период, до хеленистичките и римските храмови и јавните градби, ранохристијанските базилики, па сè до фреските и иконите на византиските цркви, османлиските џамии и еврејските синагоги. Големо е влијанието и на идејните концепти врз нематеријалната култура, каде се пресликани во бројните обичаи и обреди, во народните песни, игри, приказни, легенди и преданија на различните етнички култури и заедници.

Примарната цел за одржување на меѓународниот научен собир е да се промовираат суштинските вредности на материјалното и нематеријалното културно наследство кои, пред сè, се втемелени во културната историја и традиција. Преку презентациите и дискусиите ќе се придонесе во разбирањето и значењето кое го имале и го имаат идеолошките парадигми и религиските сфаќања на општествено и индивидуално ниво, како и за нивното влијание врз архитектурата, уметноста, обичаите, јазикот, фолклорните и литературните творби. Овој научен собир ќе даде значаен придонес кон интернационалната афирмација на културното наследство, како значаен ресурс на колективна меморија и културната размена.